

DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII LA COPII

*“Creativitatea înseamnă străpungerea
lumescului pentru a găsi minunatul”
Bill Moyers*

Psiholog BOJIN EMESE ROBERTA

DE CE SĂ DEZVOLTĂM CREATIVITATEA LA COPII?

Tot așa cum nu toți copiii sunt la fel de inteligenți, ei nu sunt nici la fel de creativi. Dar în același fel în care toți copiii au manifestări de inteligență, încă de la naștere, ei prezintă de asemenea și manifestări care evidențiază potențialul creativ.

În esență, creativitatea este o formă de rezolvare a problemelor. Dar este una specială deoarece implică probleme la care nu există răspunsuri simple, probleme pentru care răspunsurile populare sau convenționale nu funcționează. Creativitatea implică adaptabilitatea și flexibilitatea gândirii. Acestea sunt exact acele abilități pe care multe studii referitoare la educație le-au demonstrat ca fiind critice pentru elevi.

BENEFICIILE DEZVOLTĂRII CREATIVITĂȚII LA COPII

- Dobândesc flexibilitate mentală, originalitate și inventivitate
- Dezvoltă capacitatea de rezolvare rapidă și eficientă a problemelor
- Amplifică starea de libertate interioară și spontaneitate
- Dobândesc abilitatea de a-și depăși limitele și de a revoluționa regulile
- Dezvoltă inteligența creativă
- Dezvoltă calitățile specifice unei persoane creative
- Învăță să folosească eficient creativitatea în toate activitățile
- Amplifică propria energie creatoare
- Învăță accesul voit și conștient la sursa inspirației
- Amplifică simțul artistic
- Dezvoltă intuiția

EXERCIȚII DE CREATIVITATE - SĂ NE JUCĂM!!!

1. Utilizări ingenioase: jocul "ce poți face cu...?"

Desfășurare: li se cere copiilor să enumere cât mai multe utilizări „neobișnuite” pentru diverse obiecte. Exemplu: „Ce poți face cu un cui?” (Posibile răspunsuri: să scriu pe o piatră, să desfac un nod, să-l încălzesc și apoi să-l țin în mâini, când acestea sunt reci, să-l pun semn de carte, să-l pun într-un muzeu, să cânt cu el la chitară etc).

2. Utilizări ingenioase: jocul "ce nu poate să fie...?"

Desfășurare: li se cere copiilor să spună ce nu poate fi un obiect prezentat, de exemplu „Ce nu poate fi un umeras?”. Exercițiul seamănă cu primul dar este mai accesibil și se pot obține mult mai multe răspunsuri, într-un timp mai scurt. Din toate răspunsurile date, li se cere ulterior celorlalți să numească pe cele care nu le-au „trecut prin cap” și se face o selecție a celor mai neașteptate, deci cele care presupun o imaginație creativă foarte mare.

3. Analogia: jocul "Surpriza petelor"

Desfășurare: copiii vor primi ca primă sarcină să acopere în întregime o foaie de desen cu pete de diferite culori și mărimi. După ce foaia se usucă, li se cere să-și privească foarte atent lucrarea, și, cu ajutorul unui marker, să dea petelor contur, în așa fel încât lucrarea să devină o compoziție figurativă. Exercițiul devine mai interesant dacă aceeași lucrare inițială se multiplică la xerox color și li se dă tuturor elevilor. Rezultatele diferite, apoi comparate, sunt un stimulent deosebit de eficient pentru dezvoltarea imaginației creative.

EXERCIȚII DE CREATIVITATE – SĂ NE JUCĂM!!!

4. Analogia – varianta 2: jocul „Pata de cerneală”

Desfășurare: Se distribuie foi cu pete de cerneală diverse și se cere interpretarea lor. „Ce vezi tu aici? Ce am desenat? Ce este asta?”.
Variantă: „Cu ce se aseamănă norii?” (cu sau fără desen).

Cei mai creativi tind să vadă ceva întreg sau în marea parte a petei, cei mai puțini creativi se centrează pe detalii, pe porțiuni mai mici. Primii văd ceva în mișcare, ceva întâmplându-se în figură, ceilalți văd figuri statice.

5. Adaptarea: jocul „ce s-ar întâmpla dacă...?”

Desfășurare: li se dă copiilor câte o fișă pe care sunt scrise întrebări de tipul:

- Ce s-ar întâmpla dacă toate mașinile ar dispărea dintr-odată, într-o zi?
- Ce s-ar întâmpla dacă toată lumea s-ar îmbrăca la fel?
- Ce s-ar întâmpla dacă nu ar mai exista insecte pe Pământ?
- Ce s-ar întâmpla dacă apa ar avea culoarea roșie?

Răspunsurile nu trebuie să fie elaborate, contează ideea principală a răspunsurilor, care sunt din cele mai neașteptate și pot dezvălui viziuni surprinzătoare din partea copiilor.

6. Transpunerea: jocul „Sunt o altă ființă”

Desfășurare: exercitiul se va derula după o discuție pregătitoare despre un animal, insectă, plantă care îi fascinează pe copii (Ce animal te impresionează cel mai mult?). Se cere elevilor să-și închipuie că devin, printr-o vrajă, acel animal și să se gândească la:

- Care ar fi cea mai mare grijă a lui?
- Ce l-ar bucura cel mai mult?
- De cine/ce i-ar fi frică cel mai mult?
- Ce ar simți față de oameni?

EXERCIȚII DE CREATIVITATE - SĂ NE JUCĂM!!!

7. Transpunerea: jocul „ Un extraterestru pe Pământ”

Desfășurare: li se explică elevilor ce se presupune a fi un extraterestru (dacă este nevoie), după care se organizează un joc de rol bazat pe întrebări și răspunsuri. Jocul se reduce la rolul unui extraterestru care a ajuns pe Pământ, unde toate lucrurile îi sunt necunoscute și ciudate. El se întâlnește cu un grup de copii pământeni, pe care îi întreabă diverse lucruri despre viața de pe pământ, de exemplu.
- De ce plouă? De ce mănâncă oamenii? De ce citesc în cărți copiii? De ce dansează etc.
„Pământenii” îi răspund extraterestrului și îi pun și ei întrebări de tipul: „dar pe planeta ta de unde vine apa? ...cum trăiești fără să mănâci?”. Pe rând, în rolul „extraterestrului” intră și ceilalți copii.

8. Utilizarea creativ- practică: „Ce știi să faci cu..?”

Desfășurare: activitatea se desfășoară sub formă de întrebări și soluții, reale sau fanteziste, date de copii.
Întrebările pot fi:
- Ce știi să faci cu o bucată de pânză roșie, în formă de triunghi?(batic, stegulet, față de masă, prosop, fular, bandaj pentru o rană, o mască etc)
- Ce știi să faci cu o carcasă de la un televizor foarte vechi? (un scăunel, un dulăpior, o scenă pentru un mini-teatru de păpuși, un raft pentru încălțăminte, îl duc la muzeu etc)
- Ce știi să faci cu douăzeci de boabe de fasole? (un colier pentru păpușă, un colaj, să le plantez, etc).

9. Imaginație: „Autobuzul viselor”

Desfășurare: Închideți ochii și imaginați-vă că urcați în autobuzul viselor. Unde mergeți ? De ce ? Cât timp veți sta acolo ? Cine vă însoțește ? Cum e acel loc ? (descrieți-l cu cât mai multe detalii). Ce vi se întâmplă acolo? Prin ce aventuri treceți? Cum ajungeți înapoi acasă? Această activitate poate fi realizată sub formă de scriere creativă dacă elevii cu care o faceți, știu să scrie.

EXERCITII DE CREATIVITATE - SĂ NE JUCĂM!!!

10. Reinventarea poveștilor

Desfășurare: Inventati o poveste în care Albă-ca-zăpada să întâlnească în pădure 7 uriași foarte răi. Sau inventati o poveste în care Scufița Roșie să fie rea și lupul bun. Faceți apoi o cărticică în care să scrieți povestea. Pe copertă scrieți autorii, titlul și editura. Faceți o expoziție și stabiliți care sunt poveștile câștigătoare.

11. Joc de rol

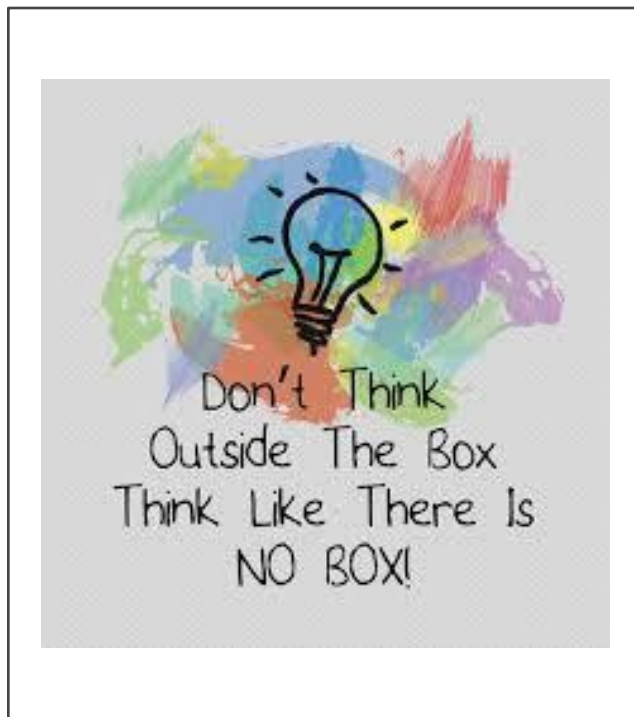
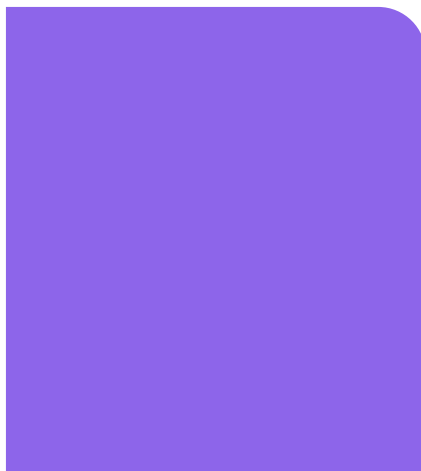
Desfășurare: Îndrumați copiii să își aleagă o poveste, un film sau un desen animat preferat și ajutați-i să își confecționeze costume ca ale personajelor din acesta. Încurajați-i să joace scene din povestea preferată cu ajutorul costumelor, să își modifice vocea precum a personajelor jucate, să intre cu ajutorul imaginației creative în pielea personajelor cât mai bine.

12. Reinventarea jocurilor

Desfășurare: Încurajați copiii să aleagă unul sau mai multe jocuri pe care le știu toți și să creeze noi reguli pentru acestea pe care apoi să vă ajute ei să le învețați și dvs (reguli, restricții, obiective, strategii, totul diferit față de jocul obișnuit.)

Bibliografie/webografie:

1. Munteanu, A., *Incursiuni în creatologie*, Editura Augusta, Timișoara, 1999.
2. *Exerciții pentru creativitate* – articol găsit la adresa www.inoza.ro
3. <http://www.adolescenteen.ro/exercitii-simple-pentru-dezvoltarea-creativitatii-si-gandirii-libere/>

Copiii au nevoie să-și dezvolte creativitatea. Această abilitate le deschide drumul către performanțe înalte în orice domeniu.

